

Handlingsplan för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling vid Bildningscentrum Facetten

Gymnasieskolan

läsåret 2018/19

Alla elever på Bildningscentrum Facetten ska känna sig trygga på skolan, samt accepterade och uppskattade för dem de är. Detta oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan

trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Det ska råda en positiv anda och ett tillåtande klimat, där elever/elever och elever/personal bemöter varandra med respekt och förståelse.

Våra styrdokument *Skollagen* (2010:800) och *Diskrimineringslagen* (2008:567) visar tydligt att inget barn eller elev ska utsättas för kränkande behandling och att det är personalens ansvar att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

En övergripande handlingsplan finns på kommunens hemsida. Detta är Bildningscentrum Facettens handlingsplan, vilken kompletterar den övergripande planen.

Bakgrund

Uppdrag

Skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter och möjligheter. Det är förbjudet för personalen att diskriminera en elev. Personalen får inte heller utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling och ska förebygga och förhindra att eleverna utsätter varandra för trakasserier eller kränkningar.

Om en elev diskrimineras eller utsätts för kränkande behandling måste skolan utreda omständigheterna kring detta och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra att det upprepas. Skyldigheten att utreda huruvida en elev har utsatts för diskriminering eller kränkande behandling träder in så snart någon i verksamheten fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för detta.

Om personalen bryter mot förbuden mot diskriminering och kränkande behandling eller inte uppfyller skyldigheterna att utreda och vidta åtgärder kan kommunen bli skyldig att betala diskrimineringsersättning eller skadestånd till den som kränkts av överträdelsen.

Ansvarsfördelning

Personal

- All personal på gymnasieskolan ska aktivt arbeta för att motverka diskriminering och kränkande behandling samt aktivt främja elevers lika rättigheter.
- Om personal på skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, ska detta anmälas till rektor.

Rektor

- Rektor ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling samt aktivt främja elevers lika rättigheter.

- Rektor ansvarar för att tillsammans med personal, elever och vårdnadshavare upprätta, genomföra, följa upp samt årligen utvärdera gymnasieskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Rektor ansvarar för att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och se till att åtgärder vidtas i syfte att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och trakasserier.
- Rektor ansvarar för att en anmälan om kränkande behandling eller trakasserier rapporteras till barn- och utbildningsförvaltningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för att följa upp och utvärdera samtliga enheters arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling och trakasserier.
- Barn- och utbildningsförvaltningen ska årligen göra en sammanställning över de anmälningar om kränkande behandling och trakasserier som rapporterats till nämnden.

Vad står begreppen för?

Diskriminering

Diskriminering innebär att en person missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

I skolan är det kommunen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Att instruera en person i beroendeställning att diskriminera, är i sig en form av diskriminering.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika, s k indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan

trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet är en annan form av diskriminering. Det innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att han/hon ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Det kan handla om den fysiska miljön, men också om att t ex erbjuda inläst material.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Både personal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm.

Trakasserier kan även vara av sexuell natur, sexuella trakasserier. Det kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och utföras av och drabba såväl barn som vuxna. De kan vara fysiska, verbala eller psykosociala men även texter, bilder och meddelanden på olika sociala medier kan vara kränkningar.

Det är alltid individens upplevelse som skall vara utgångspunkten vid bedömning av kränkande behandling.

Kartläggning/Utvärdering

Metoder för kartläggning

- Skolinspektionens enkät i februari
- Coachsamtal med eleverna kontinuerligt under läsåret
- Klassråd
- Enkät i samband med klassråd
- Föräldrasamtal i samband med introduktion, studieuppföljning och mentors-/elevvårdssamtal
- Enkät till vårdnadshavare vid studieuppföljningskvällar

- Uppföljning av elevhälsans ärenden en gång/månad
- Diskussion i programlag och APT baserat på personalens observationer
- Utvärderingssamtal med tränare och spelare på fotbolls- och golfgymnasiet
- Diskussion i samverkansgruppen i samband med att årets arbetsmiljöplan tas fram

Utvärderingsmodell i slutet av läsåret

Maj

- Planen utvärderas av eleverna i klassråd och nya förslag på åtgärder diskuteras.

Juni

- Planen utvärderas av personalen i APT och synpunkter tas med till programlagen, som i sin tur diskuterar behov av åtgärder inför nästa läsår.
- Skolledning och elevhälsan arbetar fram ett förslag på åtgärder inför kommande läsår utifrån utvärderingen och övriga kartläggningsmetoder.

Augusti

- Förslaget presenteras, revideras och förankras på en APT innan skolstart.

Utvärdering av läsåret 2017/2018

Detta läsår har vi gått från att använda vår skolkvalitetsmätning till att använda Skolinspektionens enkät. Det innebär att vi inte har några jämförelsetal för frågorna nedan, men vi kan konstatera att det genomgående är bra värden och att skolan till största delen präglas av den trygghet, respekt och acceptans vi eftersträvar.

Vi arbetar aktivt med likabehandlingsfrågor och i år har de varit i fokus mer än vanligt. Förutom de planerade främjande och förebyggande åtgärderna har vi haft fler föreläsare på besök. Ungdomsmottagningen besökte samtliga åk 2 och 3 med anledning av Metoo-debatten. Ämnet har också lyfts in i undervisningen i många olika sammanhang. Eleverna har lyssnat på Marie Hav Lundkvist och Aron Andersson, som båda förmedlat hur det är att ha en fysisk funktionsnedsättning och hur omgivningen reagerar/borde reagera på detta. Samtlig personal har deltagit i en föreläsning om hedersrelaterat våld. Vi har även haft journalisten Jack Werner som föreläsare i samband med vår temadag kring MIK. Även denna föreläsning tangerade likabehandlingsfrågorna, då han till stor del fokuserade på var gränsen går för kränkningar på nätet.

Vi har haft en fokusgrupp kring likabehandling med uppdrag att ta fram material som är användbart i undervisningen. Det var också meningen att de skulle samverka med elevkåren,

vilket inte gått lika bra. Där finns mer att göra. Elevhälsoteamet besöker i dagsläget samtliga åk 1 och implementerar likabehandlingsplanen. Tanken är att utveckla detta och göra uppföljande besök i åk 2. Vi upplever att eleverna är medvetna om innebörden i likabehandling, men att de kontinuerligt behöver påminnas om vad det faktiskt innebär i vardagen.

Sammantaget kan vi dock konstatera av svaren nedan att föräldrar och elever till största delen upplever skolan som trygg och att de ser att vi arbetar aktivt mot diskriminering och trakasserier.

När det gäller genomförda åtgärder, såväl främjande som förebyggande, är vi nöjda med det mesta. Som alltid gör vi dock vissa förändringar inför nästa läsår. Bl a tar elevkåren över teambuildningaktiviteterna för åk 1, vilket ska bli spännande. Vi behöver få igång samverkan med elevkåren betydligt mer och få dem involverade i likabehandlingsarbetet. Vi har heller inte genomfört den planerade elevskyddsutbildningen, vilken därför skjuts till nästa läsår.

Frågor ur Skolinspektionens enkät vt 2018[1]:

	2018
Jag känner mig trygg i skolan	8,5
I min skola respekterar elever och lärare varandra	7,2
I min skola respekterar vi varandras olikheter”	7,2
Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	7,7
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt	7,7
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot en elev	8,3

I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen	6,6
I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter	7,6
I min skola får jag öva på att göra etiska ställningstaganden	6,9

Vid vår studieuppföljningskväll för föräldrar under vårterminen genomförde vi också en enkät. Den fråga som närmast kopplar till likabehandlingsarbetet var följande:

”Jag upplever miljön på Bildningscentrum som trygg”

	2018	2017	2016	2015
Helt	82,4%	71%	66%	69%
I stort sett	17,6%	29%	31%	29%
Bara delvis	0%	0%	3%	0%
Inte alls	0%	0%	0%	0%
Vill inte svara	0%	0%	0%	2%

Kartläggning inför läsåret 2018/19

Som redovisats i utvärderingen ovan visar Skolinspektionens enkät att skolan till största delen präglas av den trygghet, respekt och acceptans som vi eftersträvar, även om målet naturligtvis är 100% positiva svar. På det hela taget har vi en god stämning. Vi väljer också att till största delen hålla fast vid de främjande och förebyggande åtgärder vi haft tidigare, då vi anser att de haft god effekt.

Vi behöver fortsätta att skapa förutsättningar för alla elever att lära känna varandra. Inför hösten tar elevkåren över teambuildingaktiviteterna i samband med skolstarten, vilket ska bli spännande. Samtliga årskurser involveras. Elevkåren, och i förlängningen alla elever, behöver bli mer engagerade i likabehandlingsarbetet. Som nämnts tidigare vet de mycket väl vad

denna plan står för, men de behöver konstant påminnelse i vardagen. Vi behöver också utbilda elevskyddsombud.

Könsfördelningen på vår skola är fortsatt ojämn. Vi har under en längre tid haft betydligt fler killar än tjejer. Detta är något vi behöver vara uppmärksamma på, men glädjande är att se att i Skolinspektionens enkät har både killar och tjejer ansett att de ges samma förutsättningar.

Våra elever har varsin dator, men framför allt har de förstås mobiler. Den kommunikation de ägnar sig åt via sociala medier är givetvis omöjlig att kontrollera, men vi ser emellanåt följderna av denna i skolan och inser att kränkningar förekommer i betydligt högre grad i detta sammanhang än i ”den fysiska världen”. Därför genomför vi även i höst en temadag om hur man uttrycker och förhåller sig på sociala medier, och försöker att ständigt hålla denna diskussion levande även i undervisningen.

Främjande arbete

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvarig
Introduktionssamtal med alla elever som börjar åk 1 samt deras vårdnadshavare. Detta för att ge eleverna en trygg start och skapa en god relation till såväl elever som föräldrar. I samband med detta informerar vi om vår plan mot kränkande behandling och det finns möjlighet att träffa kurator, speciallärare och rektor. Likaså informeras om Legimus, Inläsningstjänst och andra möjligheter till extra stöd.	Före skolstart	Mentor
Teambuildingaktiviteter för åk 1 Elevkåren organiserar aktiviteter för åk 1 under första skolveckan i syfte att alla ska lära känna varandra. Samtliga årskurser involveras.	Första skolveckan	Elevkåren

Programdag Gemensam aktivitet för samtliga årskurser på programmet i syfte att lära känna varandra	september	Programlaget
Kurator och skolsköterska besöker samtliga åk 1 för att lära känna eleverna	I början av höstterminen	Kurator/skolsköterska
Föräldramöte för idrottselever	I början av höstterminen	Idrottsansvarig rektor/tränare
Policydokument för idrottselever ang uppförande och attityd såväl på som utanför plan	augusti	Rektor/tränare
Kontaktperson mellan skola och fotboll i syfte att hjälpa eleverna synkronisera skola och fotboll, både rent praktiskt och när det gäller attityder och beteende	Hela läsåret	Rektor
Genomgång av planen mot kränkande behandling i början av läsåret. Dessa frågor följs sedan upp på klassråd under året.	Terminsstart samt vid klassråd	Elevhälsoteamet/mentor
Klassråd för att diskutera bl a stämningen i skolan. Klassråden föregås av en elevenkät med frågor om bl a studiero och delaktighet	Några gånger /termin	Mentor
Träff rektor – elevkåren för att diskutera läget i skolan	Kontinuerligt under läsåret	Rektor
Coachsamtal är schemalagda för elever och mentorer. Då diskuteras elevens hela studiesituation	Kontinuerligt under läsåret	Mentor
Elevhälsosamtal. Alla elever i åk 1 kallas till skolsköterskan för ett elevhälsosamtal	Under åk 1	Skolsköterska

Klasskonferenser. Elevernas studiesituation diskuteras av samtliga undervisande lärare, elevhälsan och rektor elev för elev.	Oktober/november resp. mars/april	Rektor
Studieuppföljning där elever och vårdnadshavare under en kväll inbjuds till skolan för att träffa de lärare de så önskar.	November resp. april	Rektor
Enkät till vårdnadshavare i samband med studieuppföljningskvällar	November resp. april	Rektor
Närvarokontroll sker dagligen. Mentor har koll på sina elevers frånvaro och en gång/månad skickas en frånvarosammanställning över elever med för hög frånvaro. Mentor utreder och rapporterar till rektor/EHT varför en elev finns med på listan. Skulle detta bero på någon typ av kränkande behandling är detta ett sätt att upptäcka det.	kontinuerligt	Mentor/rektor
Träff elevhälsan – rektor för att följa upp elevernas studiesituation och mående. Föregås av att mentorer anmäler ärenden till EHT	En gång/månad	Rektor/elevhälsa
Skolinspektionens enkät med frågor som bl a berör likabehandlingsarbetet. Följs upp i klasserna, programlagen och på APT	Februari	Rektor
Trygghetsvandring med elevskyddsombuden i samband med skydds rond för att konstatera om det finns miljöer där eleverna inte känner sig trygga	En gång/termin	Rektor

Diskussion i program-/ämneslag hur likabehandlingsfrågorna ska integreras i den ordinarie undervisningen sker kontinuerligt, men i samband med läsårets programlags-/ämnesutvärdering formuleras mål för kommande läsår	Kontinuerligt/ Vid läsårsutvärderingen i program-/ämneslag	Rektor
Årlig utvärdering och uppföljning av likabehandlingsarbetet (se ”Utvärderingsmodell i slutet av läsåret” ovan.	Maj/juni/augusti	Rektor

Förebyggande arbete

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvarig
Stöd till elevkåren	Hela läsåret	Rektor, samt fokusgrupp
Ta fram nya ordningsregler Vi gör ett omtag när det gäller ordningsregler då eleverna inte känt sig involverade i frågan. Viktigt är sedan att de efterlevs av alla, såväl elever som personal	Augusti/september	Rektor
Utbildning för elevskyddsombud så att de får bättre förutsättningar att delta i likabehandlingsarbetet	Ht	Rektor
Supermanprojektet besöker skolan med olika föreläsningar. Åk 1: ”Vad händer om bollen inte är rund”? En föreläsning om självkänsla, respekt och människors lika värde Åk2: ”Onlineattityd” En föreläsning om socialt beteende på nätet Åk3: ”Love-yourself” En föreläsning om vem man är och vem man vill vara	September	Rektor

Amnestydag för åk 1 och studieförberedande åk 2. Fokus på mänskliga rättigheter	Oktober	Rektor
Reclaim the sheet tävling för att förbättra ”studentlakansattityden”	Vårterminsslutet i åk 3	Bibliotekspedagog och rektor

Åtgärdande arbete

1. Den som misstänker eller får kännedom om diskriminering eller kränkande behandling kontaktar den utsatta elevens mentor.
2. Mentor, eventuellt tillsammans med annan lärare eller kurator, samtalar med den utsatta eleven. Rektor informeras och ansvarar för att blanketten ”Anmälan av kränkande behandling av barn/elev” fylls i och skickas till Barn- och utbildningsförvaltningen.
3. Behöver man gå vidare för att lösa svårigheterna, informeras teamet^[2] som jobbar åtgärdande med att motverka diskriminering och kränkande behandling.
4. Teamet genomför samtal med berörda elever och beslutar om eventuella åtgärder.
5. Uppföljningssamtal genomförs över tid för att se till att trakasserierna eller diskrimineringen upphört.

[1] I det fall alla hade instämt till 100% skulle maxvärdet vara 10,0

[2] rektor, kurator, skolsköterska samt en lärare från varje skolenhet